

UCHWAŁA NR XXIX/167/17

Rady Miejskiej w Barwicach

z dnia 26 kwietnia 2017r.

w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodzin dla Gminy Barwice
na lata 2017-2019

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016r., poz. 446 z późniejszymi zmianami ¹⁾), art. 179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017r., poz. 697) Rada Miejska uchwała co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2017-2019, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Burmistrza Barwic do składania rocznych sprawozdań z realizacji Programu w terminie do 31 marca.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Barwic.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY RADY

¹Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016, poz.1579, poz.1948, z 2017r. poz. 730

Załącznik
do Uchwały Nr XXIX/167/17
Rady Miejskiej w Barwicach
z dnia 26 kwietnia 2017r.

PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

DLA GMINY BARWICE

NA LATA 2017 - 2019

1. Wprowadzenie.

„ Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2017-2019 „został opracowany w oparciu o art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2017r. poz. 697).

Zgodnie z art. 176 w/w. ustawy do zadań własnych gminy należy :

- 1) opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci,
- 4) finansowanie:
 - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej , rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej , regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Program określa działania ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, jak i działania profilaktyczne i upowszechniające działania prorodzinne. Realizacja niniejszego Programu powinna prowadzić do podejmowania szeregu działań profilaktycznych i edukacyjnych, ograniczenia zjawisk patologii społecznych wśród rodzin, rozbudowy systemu opieki nad dzieckiem oraz pracy z rodziną. Przedkładany Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2017-2019 jest spójny z przepisami dotyczącymi ochrony dziecka i rodziny, w szczególności z:

- 1) Konwencją o Prawach Dziecka przyjętą przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r.

- 2) ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 697)
- 3) ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.),
- 4) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390),
- 5) ustawą z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 t.j.),
- 6) ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487 z późn. zm.),
- 7) ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2016 r. poz. 224 z późn. zm.).

2. Charakterystyka społeczno-demograficzna.

Gmina Barwice znajduje się na terenie powiatu szczecineckiego, w południowo wschodniej części województwa zachodniopomorskiego. Graniczy ona z Gminą Grzmiąca i Tychowo od północy, Borne Sulinowo i Czaplinek od południa, z Gminą Szczecinek od wschodu i Gminą Połczyn Zdrój od zachodu. Na terenie Gminy Barwice znajduje się 20 sołectw z 39 wsiami. Siedzibą Gminy jest miasto Barwice.

Obszar Gminy to 25.852 ha, w tym 14.774 ha stanowią użytki rolne, 9.425 ha -użytki leśne, 867 ha – grunty zabudowane i zurbanizowane, 173h a – wody powierzchniowe płynące i stojące zaś około 93 ha to nieużytki ekologiczne. Na terenie gruntów rolnych występują gleby od III do VI klasy, przeważają gleby płowe i brunatne natomiast w dolinie Parsęty i Gęsiej gleby torfowe i mułowo-torfowe.

Brak uciążliwego przemysłu dla środowiska naturalnego sprzyja rozwojowi turystyki. Na terenie Gminy Barwice zostało zachowanych wiele historycznych pamiątek, głównie o charakterze sakralnym, dworskim wraz z zielenią.

Na koniec 2016 roku Gminę Barwice zamieszkiwało 8.710 mieszkańców. Kobiet było 4.347, natomiast mężczyzn 4.363. Bezrobotnych w Gminie Barwice na dzień 31.12.2016 roku było 879 osób, z czego 154 osób z prawem do zasiłku dla bezrobotnych. Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania skorzystało 391 rodzin liczących 1696 osób.

3. Diagnoza rodzin objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach.

Rodzina jako instytucja społeczna jest w kręgu ciągłego zainteresowania wielu naukowców i specjalistów: socjologów, psychologów, pracowników socjalnych, pedagogów i wielu innych dziedzin nauki i praktyki. Wszystkie nauki w nieustannych badaniach nad rodziną wypracowały liczne, mniej lub bardziej szczegółowe, definicje określające rodzinę i jej charakter. Rodzina to mała grupa społeczna szczególnego rodzaju, charakteryzująca się silnymi więzami emocjonalnymi i formalnymi istniejącymi pomiędzy jej członkami. Opiera się ona na dwóch rodzajach więzi małżeństwie i pokrewieństwie. Mówimy o niej również jak o grupie pierwotnej, ponieważ należymy do niej od momentu narodzin aż do śmierci, bez względu na to czy tego chcemy czy nie. Rodzina jest także grupą formalną mającą określoną prawnie strukturę, cele i normy, w ramach których funkcjonuje w społeczeństwie. Według definicji wskazanej w art.6 pkt 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej rodzina określana jest jako „osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące”. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego wykazuje w Gminie Barwice 11% rodzin z dziećmi, które objęte są różnymi formami pomocy społecznej. Dzieci wymagają szczególnej troski i ochrony zarówno ze strony rodziny, jak i instytucji polityki społecznej w zakresie ochrony ich praw, wyrównania szans życiowych i minimalizowania negatywnych skutków w przypadku wystąpienia ryzyka życiowego. Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych jest niezwykle ważne w przypadku rodzin, które wykazują deficyty w tym zakresie, bowiem dziecko do pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze miłości i zrozumienia.

Punktem wyjścia do określenia celów kolejnego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice jest analiza danych o rodzinach objętych wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach .

Łącznie ze świadczeń pomocy społecznej w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródła finansowania skorzystało 391 rodzin liczących 1696 osób. Głównym celem pomocy społecznej jest zaspokajanie niezbędnych, podstawowych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Analizując wskaźniki dotyczące pomocy społecznej, można zauważyć, że najczęstszymi powodami ubiegania się o pomoc w 2016 roku było ubóstwo, bezrobocie, długotrwała choroba i niepełnosprawność. Powody ubiegania się o pomoc przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1. Powody ubiegania się o pomoc w 2016 roku.

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w tych rodzinach
Ubóstwo	186	792
Bezrobocie	238	1174
Potrzeba ochrony macierzyństwa, w tym wielodzietność	66	437
Bezdomność	1	1
Niepełnosprawność	105	412
Długotrwała lub ciężka choroba	144	587
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem, w tym:	44	249
- rodziny niepełne	35	202
- rodziny wielodzietne	3	31
Przemoc w rodzinie	14	51
Alkoholizm	41	172
Narkomania	3	11
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	1	5
Zdarzenia losowe	5	17

Typy rodzin objętych pomocą społeczną na terenie Gminy Barwice przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2. Typy rodzin objętych pomocą społeczną w 2016 roku.

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
1 osoba	60	60
2 osobowa	32	64
3 osobowa	50	150
4 osobowa	89	356
5 osobowa	63	315
6 osób i więcej	97	751

Diagnoza lokalna dotycząca dysfunkcyjności rodzin w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo wychowawczych została dokonana w oparciu o dane Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach . Według analizy pracowników socjalnych bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych zdiagnozowano w 44 środowiskach , przy czym część tych rodzin przy zapewnieniu wsparcia MGOPS w Barwicach jest w stanie zapewnić dziecku właściwy rozwój fizyczny i duchowy, co daje szansę na pozostawienie dziecka w rodzinie naturalnej.

W 2016r. 21 rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych otrzymało wsparcie ze strony 2 asystentów rodziny, którzy mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania tych funkcji. W roku 2016 w pieczy zastępczej przebywało 11 dzieci z terenu Gminy Barwice. Dominującymi problemami w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej jest ubóstwo (próg dochodowy poniżej 514 zł na osobę w rodzinie) a w następnej kolejności: bezrobocie, długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność i bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Jednakże na przełomie lat 2013-2015 obserwuje się spadek liczby osób korzystających z ww. powodów z pomocy społecznej. Rok 2012 był pierwszym rokiem, w którym ze środków własnych poniesiono 10% wydatków na opiekę i wychowanie w pieczy zastępczej w związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Natomiast już w 2015r. za dzieci umieszczone w 2012 r. – poniesiono 50% wydatków na opiekę i wychowanie. Źródło finansowania stanowią proporcjonalnie środki własne gminy i powiatu. W roku 2016 odpłatność za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wynosiła 139.743,00 zł

Praca z rodzinami dysfunkcyjnymi jest procesem złożonym i długofalowym. Efekty pracy w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymane wsparcie, chęci wprowadzenia w swoim życiu zmian. Objęcie rodziny wsparciem asystenta czy przedstawicieli

innych instytucji i organizacji pomocowych nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

M-GOPS podejmuje szereg działań zmierzających do zminimalizowania, pojawiających się problemów poprzez pracę socjalną prowadzoną przez pracowników socjalnych czy wsparcie asystentów rodziny.

Reasumując, rodziny objęte wsparciem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Barwicach mają możliwość korzystania w sytuacjach tego wymagających m.in. z następujących form pomocy realizowanych przez pracowników M-GOPS:

- pomoc społeczna - świadczenia pieniężne (zasiłki stałe, okresowe, celowe i specjalne celowe),
- świadczenia niepieniężne (posiłek, schronienie, ubranie, potwierdzenie prawa do świadczeń opieki zdrowotnej, praca socjalna, usługi opiekuńcze, pomoc osobom zagrożonym eksmisją),
- wykonywanie prac społecznie użytecznych,
- pomoc osobom uzależnionym od alkoholu (działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych),
- pomoc ofiarom i sprawcom przemocy (działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie),
- poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne),
- pomoc asystenta rodziny,
- świadczenia rodzinne (zasiłki rodzinne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka, świadczenie rodzicielskie, świadczenie wychowawcze),
- fundusz alimentacyjny,
- stypendia i zasiłki szkolne,
- dodatki mieszkaniowe i energetyczne.

4. Cele Programu.

Głównym celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Cele szczegółowe:

- prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umacnianiu rodziny i wypełnianiu przez nią roli opiekuńczo-wychowawczej,

- zapewnienie rodzinom zagrożonym umieszczeniem w pieczy zastępczej pomocy w przezwyciężaniu problemów piekuńczo-wychowawczych;
- podejmowanie i koordynacja działań na rzecz powrotu dziecka do rodziny naturalnej.

5. Zadania Programu.

Zadania	Realizatorzy i Partnerzy
Aktywizacja zawodowa rodzin z problemem bezrobocia.	PUP, MGOPS
Zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny	M-GOPS
Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.	M-GOPS
Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, w placówce opiekuńczo-wychowawczej, rodzinnym domu dziecka.	M-GOPS, UM
Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	M-GOPS, Policja, Zespół Interdyscyplinarny
Podejmowanie działań na rzecz powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej do rodziny naturalnej.	M-GOPS, PCPR
Zapewnienie dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin posiłków w szkole.	UM, M-GOPS, Szkoły, Przedszkole
Udzielanie dzieciom i młodzieży stypendiów i zasiłków szkolnych.	UM, M-GOPS
Współorganizowanie i współfinansowanie wypoczynku dzieciom i młodzieży z ubogich rodzin.	UM, M-GOPS, Stowarzyszenia
Rozbudowa sieci poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.	GKRPA, UM, M-GOPS, Stowarzyszenia

Zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży poprzez propagowanie działalności klubowej i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz poprzez sport, rekreację i kulturę.	UM, OKiT, Szkoły, Stowarzyszenia
Wspieranie plenerowych imprez sportowych i rekreacyjno- edukacyjnych.	UM, Stowarzyszenia, OKiT,
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w dostępie do rehabilitacji zawodowej, społecznej, leczniczej.	UM, PCPR, Stowarzyszenia
Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, przestępczości i uzależnieniom wśród dzieci i młodzieży.	UM, GKRPA, Stowarzyszenia, Policja, Szkoły

6. Zasoby instytucjonalne .

Realizacja programu odbywać się będzie na zasadach współdziałania z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, stowarzyszeniami oraz z innymi podmiotami i osobami, specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja zadań zawartych w Programie odbywać się będzie w sposób ciągły i systematyczny, w ramach czasowych obowiązywania Programu, czyli w latach 2017-2019.

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barwicach ,
- Urząd Miejski w Barwicach,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Placówki oświatowe ,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Szczecinku
- Policja,
- Stowarzyszenia

7. Adresaci Programu.

Adresatami Programu są dzieci oraz ich rodzice zamieszkujący na terenie miasta i gminy Barwice , w szczególności rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zagrożone umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej a także rodziny, którym Sąd ograniczył władzę rodzicielską lub które zostały pozbawione władzy rodzicielskiej.

8. Realizacja Programu.

Koordinowanie, organizowanie i inicjowanie działań w ramach Programu należy do zadań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej Barwicach . Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb. W lokalnym systemie działań w zakresie rozwiązywania problemów rodziny uwzględniono uczestnictwo różnych podmiotów i instytucji działających na terenie Gminy.

9. Zakładane efekty realizacji Programu.

Dzięki współpracy instytucji i organizacji zostaną stworzone odpowiednie warunki i możliwości dla wszechstronnej i skutecznej pomocy rodzinie:

- rozwój profesjonalnych form pomocy rodzinie,
- poprawa funkcjonowania rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wymagających wsparcia, - reintegracja rodzin naturalnych poprzez powrót dziecka do naturalnego środowiska,
- realizacja działań o charakterze środowiskowym, zwłaszcza w zakresie spędzania wolnego czasu.

10. Źródła finansowania.

Źródłem finansowania zadań określonych w Programie Wspierania Rodziny na lata 2017 –2019 dla Gminy Barwice są środki finansowe poszczególnych podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny , a także mogą być środki uzyskane z dotacji z budżetu państwa, dotacji unijnych oraz środki organizacji pozarządowych.

11. Monitoring .

Nieodzownym elementem towarzyszącym wdrażaniu Programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring Programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie Programu.

W terminie do 31 marca każdego roku Burmistrz Barwic przedkłada radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

Program Wspierania Rodziny dla Gminy Barwice na lata 2017 - 2019 jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie realizowany przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji i organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów zajmujących się sprawami rodziny. Stanowi on dokument wyznaczający cele i zadania, w związku z tym wymaga oceny i weryfikacji efektywności podejmowanych zadań. Monitoring Programu będzie polegał na corocznym gromadzeniu i analizowaniu informacji o stanie jego realizacji. Zebrane dane pozwolą na kontrolę postępu realizacji poszczególnych zadań oraz podjęcie działań korygujących. Głównymi obszarami monitorowania Programu będą wyznaczone zadania, zgodnie z przyjętymi celami. Informacje z realizacji Programu wraz ze wskazaniem potrzeb będą zawierane w kompleksowej informacji z działalności

12. Zakończenie

Urząd Miejski w Barwicach od kilku lat prowadzi wiele inicjatyw na rzecz wspierania rodziny, poprzez szereg działań podejmowanych przez jednostki organizacyjne oraz stowarzyszenia, działające na terenie Miasta i Gminy. Program Wspierania Rodziny zakłada tworzenie coraz to lepszych warunków dla poprawy jakości życia rodzin i dzieci, co zahamuje proces umieszczania dzieci poza rodziną biologiczną.

Spodziewanym efektem ma być polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.